

WABI-SABI: UMĚNÍ NEDOKONALOSTI

Japonské umění wabi-sabi nabízí nový inspirativní pohled nejen na uspořádání našich interiérů, ale i na náš životní styl.

TEXT: KATEŘINA MARKOVÁ R. PEREIRA

Japonská legenda vypráví, že mladý muž jménem Sen no Rikyu se toužil naučit umění čajového obřadu, a proto šel za mistrem, který ho požádal, aby se postaral o zahradu. Rikyu zahradu pečlivě uklidil, uhrabal zemi, takže dosáhl perfektního čistého vzhledu. Nicméně před tím, než zahradu svému mistrovi ukázal, zatřásl rozkvetlou třešní a pár květů nechal spadnout na zem. Rikyu je tak do dnešní doby považován za jednoho z těch, kteří pochopili, co znamená kulturně-filozofický fenomén wabi-sabi. V současné japonské společnosti se wabi-sabi interpretuje jako „moudrost přirozené jednoduchosti“.

WABI-SABI JSOU BLEŠÍ TRHY, NE OBCHODNÍ DOMY. JSOU TO PRASKLINY A TRHLINY.

Umění, které vzniklo v 15. století, bylo reakcí na rozšířenou estetiku opulentnosti a ornamentalismu využívající drahých materiálů. Umění wabi-sabi nás učí nalézt krásu v nedokonalosti, hloubku v zemitosti a především je vyzdvižována autentičnost. Japonci mají toto umění tak hluboko zažitě pod kůží a velmi přirozeně ho aplikují, že je velmi těžké koncept wabi-sabi vysvětlit nám, lidem ze západní civilizace, jediným slovem. I název sám je prakticky nepřeložitelný. Pokud se z designérského úhlu pohledu pokusíme slovní spojení přeložit, wabi znamená nedokonalost jakéhokoli objektu, která je způsobena typem materiálu nebo nepředvídatelnými klimatickými podmínkami. Sabi lze interpretovat jako aspekt nedokonalé spolehlivosti nebo omezené životnosti objektu.

Všeobecně můžeme říct, že wabi-sabi je kontrast k tomu, co dnešní uhlazená kultura podporující masovou produkci identických výrobků reprezentuje. Wabi-sabi jsou bleší trhy, ne velké obchodní domy. Wabi-sabi vidí krásu v jemné a zároveň syrově šedé prosincové krajině nebo v opuštěné budově. Tento přístup oslavuje praskliny a trhliny, jednoduše má rád všechny známky času, které na objektu vytváří podněbí nebo jeho dlouhodobé používání. Objevit wabi-sabi znamená vidět krásu ve věcech, které na první pohled vypadají omšelé a z hlediska mainstreamu ošklivé. V knihách o umění se tento přístup definuje jako „krása s kazy“.

PROČ UMĚNÍ NEDOKONALOSTI SLAVÍ ÚSPĚCHY V PERFEKCIONALISTICKÉ EVROPSKO-AMERICKÉ SPOLEČNOSTI?

„Wabi-sabi si lidé neoblíbili přes noc. Již delší dobu sleduji v interiérovém designu trendy, které vyzdvihují nedokonalost. Ať už to je industriální styl loftů, který preferuje obnažené trubky na zdech, nebo touha po starých, autentických podlahách. Většina mých klientů již nechce dokonalé nové parkety, ale naopak si parkety schválně nechá upravit tak, aby vypadaly starší. Lidé už nebaví obrovitě vázané kytice, ale upřednostní čerstvě natrhané luční květy,“ komentuje stoupající oblibu stylu wabi-sabi Monika White, designérka a majitelka obchodu Le Patio. V módě také lidé preferují originální kousky s příběhem – proto všechny ty vintage a shabby chic styly včetně secondhandů. Nejde jen o jakýsi výstřelek, který rychle zapadne. Jde o trend, který také vychází z ekologického vnímání, omezování konzumního životního stylu. Proč bych měla například vyhodit krásný dřevěný

ZAČNĚTE TÍM, ŽE Z KOMORY VYTÁHNETE OPRÝSKANOU VÁZU PO TETIČCE.

stůl, který je poškrábaný? Je stále funkční, a navíc je teď pro mě jedinečný – připomíná mi můj vlastní životní cyklus, vše, co jsem u něho prožila, a to není málo. Wabi-sabi je přirozenou odpovědí na touhu po více osobním životním stylu, který se samozřejmě projevuje i v designu. A tato touha v naší evropsko-americké společnosti již zrála delší dobu.

„Lidé jsou kvůli psychickým zraněním často od sebe oddělení, a proto potřebují konzumovat, hromadit věci, kterými se snaží zaplnit vnitřní prázdnotu. Když se pak člověk v rámci terapie nebo duchovních směrů kontaktuje více se sebou, začíná být citlivější jak k sobě samému, tak především i ke svému okolí a přírodě a přijímat životní cyklus jako něco přirozeného,“ dodává Michaela Lipková, psychoterapeutka.

GURU WABI-SABI INTERIÉRŮ AXEL VERVOORDT

Světově uznávaným designérem uplatňujícím prvky wabi-sabi v interiérech je Belgičan Axel Vervoordt, autor několika knih představujících interiéry wabi-sabi v západním kontextu. Na svých webových stránkách říká: „Věřím ve vše, co je historické, ne pouze dekorativní. Mám rád hloubku, ne povrchnost. Vše vyžaduje hluboký lidský smysl, proto je pro mě důležité vytvořit něco zajímavého, ne jen dekorativního. Pro mě je esence věcí daleko důležitější než jejich vzhled. Vůbec mi nevádí, když jsou věci nevhledné, protože mají svoji vlastní krásu, když ji poctivě hledáte.“ A na jiném místě dodává: „Podle tibetské tradice by měla být mysl filozofického vůdce dostatečně rozsáhlá na to, aby obsáhla paradoxy a rozporuplnost, protiklady i nejednoznačnost, konflikt i neslučitelnost. Už třicet let se snažím rozvíjet umění žít tak, že transformuji obyčejné předměty na umění.“

Vervoordtův styl velebící obyčejné a staré jako součást luxusního designu učaroval Robertu De Nirovi natolik, že ho pověřil designem svého rozsáhlého střešního apartmánu na střeše newyorského hotelu. Vervoordtův tým spolupracoval s japonským architektem, a tak se mu podařilo vytvořit speciální wabi-sabi prostor díky kultivovanému výběru architektonických prvků, zajímavých povrchů, tlumených barev a spojením zdánlivě neslučitelného. Najdete zde například nahrubo otesaný dřevěný stůl společně se sametovými židlemi nebo desku ze stolu z 19. století použitou jako čelo postele.

JAK SI VYTVOŘIT SVŮJ WABI-SABI STYL V ŽIVOTĚ I V INTERIÉRU

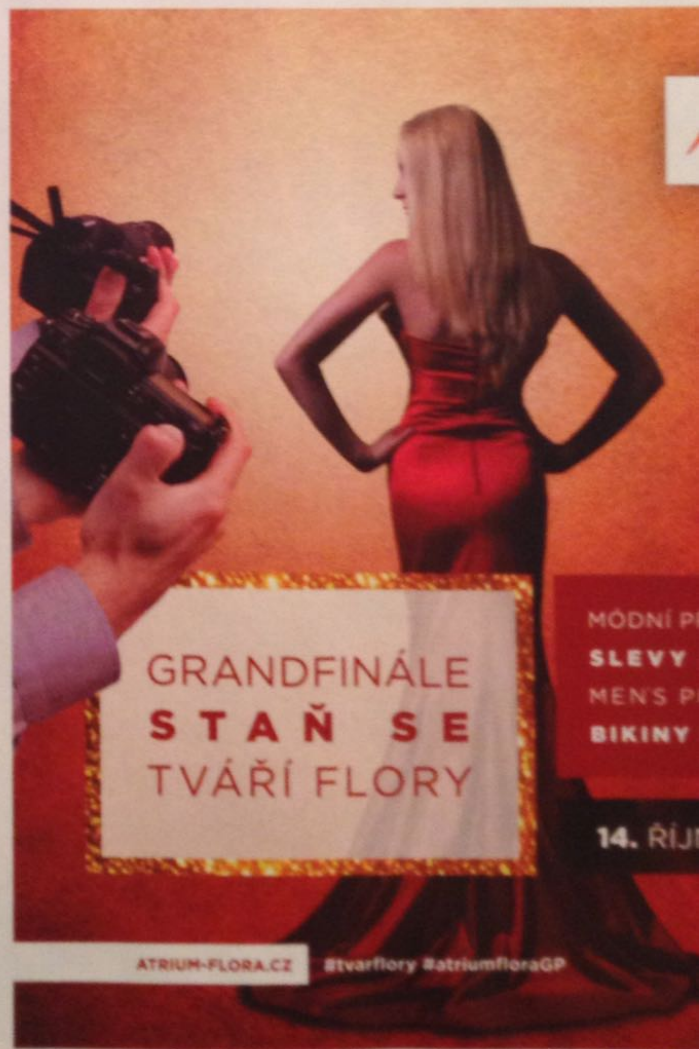
Abyste wabi-sabi začali aplikovat ve svém životě, nepotřebujete speciální trénink nebo spoustu peněz. Je

ale potřeba mít odvalu přijmout věci tak, jak jsou – bez zbytečného přikrášlování. Znamená to také zpomalit, přesunout se z módu „vykonávání“ do módu „bytí“ a umět ocenit to, co je, než to chtít dokonalé.

Můžete s wabi-sabi začít postupně tím, že vytáhnete z komory odloženou oprýskanou vázu po tetičce nebo vybledlý kousek oblečení ze svého šatníku. Budete mít totiž doma něco jedinečného, co daný objekt tvoří zajímavým oproti masově vyráběným perfektním kouskům. Jde o intuitivní proces výběru, který nevysvětluje, ale akceptuje to, co má svého ducha.

Neopracované povrchy, málo opracované výrobky (např. neglazovaná keramika), přírodní materiály a jemné barvy, to vše je wabi-sabi. Stará dřevěná miska, nábytek s patinou, zkrátka vše, co má svoji historii. Estetika wabi-sabi v interiéru se tedy dá shrnout jako: asymetrie, neopracovanost, jednoduchost, zdrženlivost a schopnost ocenit přirozenost objektů s příběhem. Jak Japonci říkají: Nic netrvá věčně, nic není dokončené, nic není perfektní. ■

inzerce A151008315

MODNÍ P
SLEVY
MENS P
BIKINY

14. ŘÍJ

GRANDFINÁLE
STAŇ SE
TVÁŘÍ FLORY

ATRIUM-FLORA.CZ #stvarflory #atriumfloraGP